

3R ESO · GEOGRAFIA · NIVELL AMPLIACIÓ

L'organització política de les societats

Dossier amb les 3 fitxes de nivell Ampliació d'aquesta unitat.

Sumari

1. 01 A · L'Estat: estructura i govern — Ampliació Ampliació
  2. 02 B · Democràcia: principis i poders — Ampliació Ampliació
  3. 03 C · Organitzacions internacionals i realpolitik — Ampliació Ampliació
-

A · L'Estat: estructura i govern — Ampliació

AMPLIACIÓ

Aquesta fitxa et fa comparar els tres grans models d'organització territorial i argumentar quin funcionaria millor per a un territori plural.

Activitat 1. Taula comparativa dels tres models

Model	Exemples	Avantatge principal	Inconvenient principal
Unitari (centralista)	França, Portugal		
Autonòmic / regional	Espanya, Itàlia		
Federal	Alemanya, Suïssa, EUA		

Activitat 2. Qui decideix què?

Per a cada decisió, marca el nivell que l'hauria de prendre en un model federal típic:

Decisió	Estat central	Land / cantó / autonomia	Municipi
Política exterior i defensa			
Currículum d'història a 3r d'ESO			
Recollida d'escombraries i parcs urbans			
Codi penal			
Estatus de la llengua oficial regional			

Activitat 3. Argumentació amb dos costats

Imagina un territori amb tres llengües i tradicions diferents (Suïssa, Bèlgica, Catalunya...). En 150-200 paraules:

- Dóna **2 raons** per les quals el model federal podria funcionar-hi millor.
- Dóna **1 raó realista** per la qual aquest mateix model també hi pot generar problemes.

B · Democràcia: principis i poders — Ampliació

AMPLIACIÓ

Algunes democràcies no cauen amb un cop d'estat sinó amb passos petits que erosionen el sistema des de dins. Aquesta fitxa analitza tres casos actuals.

Activitat 1. Tres casos resumits

Hongria (Viktor Orbán, des del 2010). El partit governant ha modificat la Constitució, ha canviat la llei electoral perquè li sigui favorable, ha controlat els grans mitjans públics i privats, i ha posat aliats al cap del poder judicial. Continua guanyant eleccions. La UE l'ha sancionat diverses vegades.

Veneçuela (Hugo Chávez i Nicolás Maduro, des del 1999). El govern ha desplaçat eleccions, ha empresonat opositors, ha tancat mitjans crítics i ha buidat de poder l'Assemblea Nacional creant-ne una de paral·lela. Diversos països no en reconeixen els resultats electorals.

Rússia (Vladímir Putin, des del 2000). Les eleccions són formals però sense competència real. Opositors han mort en circumstàncies sospitoses (Politkovskaia, Nemtsov, Navalni). Mitjans independents han estat tancats o etiquetats com a «agents estrangers».

Activitat 2. Senyals d'erosió

Per a cada senyal, marca on apareix:

Senyal d'erosió	Hongria	Veneçuela	Rússia
Control de mitjans			
Reforma constitucional a mida			
Persecució d'opositors			
Buidatge del poder judicial			
Bloqueig d'observadors internacionals			

C · Organitzacions internacionals i realpolitik — Ampliació

AMPLIACIÓ

Els estats signen tractats que prometen canvis grans. Després, les decisions del dia a dia els poden contradir. Aquesta fitxa analitza tres casos i et fa proposar una mesura concreta.

Activitat 1. Tres casos de xoc tractat / realitat

Tractat	Què prometia	Què passa realment
Acord de París (2015)	Limitar l'augment de temperatura a 1,5 °C reduint emissions.	
Convencions de Ginebra (1949)	Protegir civils, ferits i presoners en conflictes armats.	
Declaració Universal Drets Humans (1948)	Drets bàsics garantits per a tothom, a tot arreu.	

Completa la tercera columna amb un fet concret i actual per a cada tractat.

Activitat 2. Quin interès real hi ha al darrere?

Per a cada cas, marca quin tipus d'interès pesa més en la decisió de no complir. Pot ser-ne més d'un.

- Acord de París ? ? Econòmic ? Militar ? Electoral ? Ideològic
- Convencions de Ginebra ? ? Econòmic ? Militar ? Electoral ? Ideològic
- Drets humans ? ? Econòmic ? Militar ? Electoral ? Ideològic

Activitat 3. Proposa una mesura

El problema no és només que els estats signin tractats que no compleixen, sinó que la majoria de la població ho ignora. En 150-200 paraules:

1. Proposa **una mesura concreta** (educativa, mediàtica o política) que pugui ajudar a tancar la distància entre el que es promet i el que es fa.
2. Argumenta-la amb una raó.
3. Identifica el seu **límit** realista (què no aconseguiria).

